

TASAVVUF VE RİSALE-İ NUR

“Her zamanın bir hükmü vardır. Zaman
Tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır.”

Bediüzzaman

“Bu ümmetin sonu, başının kurtulduğu gibi kurtulur.”

Hadis

“Bizim bu mesleğimiz Hz. Mehdi’ye kadar devam
edecektir. Hz. Mehdi sahabe mesleğini açacaktır.”

İmam-ı Rabbani

“Peygamberimiz (SAV) hatemü’l enbiya olduğu gibi,
Hz. Mehdi de hatemü’l evliyadır. Kur’an’ı Kerim tüm
kütüb-ü semaviyeyi cami olduğu gibi Mehdi de te’lif
ettiği eserleri ile tüm evliyanın eserlerini cem edecektir.
Eserleri tüm hakaik-ı İslamiyeyi cami olacaktır.”

Muhiddin-i Arabi

Kâinata bir tekâmül kanunu vardır. Fakat bu tekâmül, bi’l-kuvve çekirdek hükmündeki
hakaikın bi’l-fiile çıkıp ağaç olması neticede yine çekirdeğe inkılâp etmesi şeklindeki ilahi bir
kanundur.

Kur’an’ı Kerim’in nüzulu zamanında sahabelerin İslam’ı yaşamaları Resulullah’ın
nezaretinde idi. Buna “Hulefa-i Raşidin” dönemini ilave ettiğimiz zaman 50 senelik bir asr-ı
saadet dönemi yaşanmıştır. Bu dönem 1500 yıllık bir İslam döneminin çekirdeğini teşkil eder.

Hikmet-i İlahi “Tekamül Kanunu” gereği böyle bir asr-ı saadet döneminin kıyamete yakın
Hz. Mehdi (RA)’ın zamanında yaşanmasını da gerektirir. Rivayetler bu yöndedir. Böylece baş
ve son birleşmiş olur.

“Risale-i Nur”, Kur’an’ı Kerim’in “mucize-i manevisi” olup, Kur’an’a tam ayine olduğu
gibi Hz. Mehdi de asr-ı saadete tam ayine olur. Asr-ı saadete hüküm ferma olan akıl, ilim,
meşveret ve hak, Hz. Mehdi zamanında da hakim olacaktır. Dolayısıyla “Keramet” de
sahabelerde olmadığı gibi, zamanında olmayacaktır. Nasıl Kur’an’ın i’caz-ı manevisi en büyük
mucize idi; Mehdi de o i’cazı neşrine ve beyanına gayret edecektir. Kur’an’ın i’caz-ı manevisi
olan ilim, akıl ve hakkın üstünlüğü ile tüm ehl-i dalalete galebe edecektir.

Kur’an, ilim ve belağatıyla 14 asırdır tüm ehl-i küfre, ehl-i dalalete meydan okuyor.
Hakimiyetini iman, ilim ve fazilet ile akıllar ve kalpler üzerine kurdu. Onun tefsiri ve manevi
mucizesi olan Risale-i Nur dahi Kur’an’ı Mucizü’l-Beyana ayinedarlığını akıllar ve kalpler
üzerinde ilim, iman ve faziletle kuracaktır.

Kur’an’ı muciz’ül-beyandan çıkan tüm ulum-u İslamiye ve ulum-u fenniye her asırda ayrı
ayrı o asrın anlayış ve ihtiyacına göre, müçtehidler ve müceddidler ders vermişler, kalbi
hastalıklarına devaları Kur’an’ı eczahane-i manevisinden almış, takdim etmiş, hastalıkları tedavi
etmişlerdir. İlcata zamanına göre insanlara Kur’an’ın bir yönünü ders vermişlerdir.

Bu babda eserleri telif eylemişlerdir.

İmam-ı Azam, Fıkıhı, Eş’ari, Maturudi, imanı; İmam-ı Şafi, Fıkıhı, Tefsir ve Hadis Usulü
(metodoloji)nü; İmam-ı Gazali Ahlakı, Mevlana Celaleddin Rumi Edebi, İmam-ı Rabbani,
Tasavvufu ve aşk yolunu Kur’an’dan istihrac edip, ders vermişlerdir.

Bediüzzaman Said Nursi ise asrın hastalıklarını tedavi için iman ve ihlası ders vermiştir ki; bu ders tüm diğer derslerin hem mebdei, hem hülasası, hem de mütemmimidir. Dolayısıyla hepsini camidir.

Yine o büyük zatlar İslam'ı yüceltmek, şüpheleri bertaraf etmek için eserler telif etmişlerdir. Ehl-i imana yol gösterip, dalaletten kurtarmışlardır. Bu babdan olarak Mevlana eserini Farsça telif ederek, o cihetten gelen hastalıkların izalesine, İmam-ı Gazali felsefeden gelen şüphelerin giderilmesine gayret edip, "Kur'an ve sünnetin" caddesini genişletmişlerdir.

Tarikat ve tasavvufun yaygın olduğu dönemin kendine has şartları vardır. Çıkış yerleri olan "Horasan" ve "Maveraü'nnehir" de Çin-Hint-İran mistisizmi hakimdi. Hinduizmin ruha önem veren ve riyazetlerle nefsi öldürüp ruh gücünü ortaya çıkaran kerametvari halleri toplumun rağbetine mazhar ve halkın hissiyatına hakim idi.

Bunun neticesi olarak akıldan ziyade hissiyat, ilimden ziyade felsefe ve ruhaniyet; Hıristiyan'ın ruhbanlığı, Brahmanizm ve mecusiliğin mistik kültürü, efsanevi olaylar, hükümferma idi. Rüstem-i İrani, Herkül-ü Yunani yanında destanlar, şehnameler, Leyla-vü Mecnunlar, Ramayanalar, Battal Gaziler, Hz. Ali (RA)'ın efsaneleri hayatı akıl ve ilme galip; halkın ruhiyatına hakim idi.

Bütün bunlara karşı İslami yüceliğini, şerefini ve üstünlüğünü göstermek ve onlara galebe etmek ancak büyük mutasavvıfların kerametkarane hal ve etvarı tasavvuf ve tarikatı ile olabilirdi. Bu kıymetli görevi mutasavvıflar yapıyordu. Onlar Hz. Peygamberin manevi emri, Hz. Hızır (ASM)'in işaret ve rumuzlarıyla gösterdiği kerametler ve kerametvari halleri ile halk nezdinde itibar görüp, ilimlerini yaymaya ve halkın İslam'a girmesine, Kur'an'dan, hadisten istifadesine vesile olabiliyorlardı.

Ahmet Yesevi'nin, Hacı Bektaş-ı Veli'nin ve Mevlana'nın efsanevi hayatı o zamanın insanlarına rehber olmuştur. O zamanda hakim kalp ve maneviyat olduğu için gösterdiği kerametler o zamanın insanların delil ve güç kaynağı olup, İslam'a teslim olmalarına vesile oluyordu. Onları o asrın dalalet cereyanlarından koruyordu.

Ehl-i tasavvuf kerametlerini kendilerini yüceltmek için değil, İslam'ı ve Kur'an'ı yüceltmek için fazl-ı ilahi ile göstermişlerdir. Hz. Peygamber (SAV)'in ve Hulefa-i Raşidinin hak yolunu ve mesleklerinin hakkaniyetinin hücceti ve delili olarak kerameti görmüşler ve göstermişlerdir. Böylece halkın iman ve itikadını takviye etmişlerdir.

O zamanda bir keramet, binler ilm-i delilden ziyade halka güç verirdi; itimad telkin ederdi. Günümüzde ise kerametvari haller ilmin, teknolojinin ve fennin eline geçmiştir. Keramet maddileşmiş, önemi kalmamış ve halka itimad telkin eden konumun yitirmiştir. Çünkü asrımızda maneviyattan ziyade maddiyat hakimdir. Kalpten ziyade akıl, histen ziyade ilim hakim olmuştur. Akıl, ilim ve hakkın hakimiyetine zemin açılmıştır. Kur'an'ı mucüzü'l-beyanın hakkaniyetine kabul ettirmek İslam'ın izzetini ve yüceliğini göstermek ancak ilim, akıl ve bürhan ile mümkündür.

Bediüzzaman işte bundan dolayı, asr-ı saadetin saf İslam'ını doğrudan doğruya Kur'an'dan ilham alarak asrın idrakına sunmaktadır. Manevi işaretine "İ'caz-ı Kur'an'ı beyan et!" emri Peygamber ile almıştır. (Tarihçe-i Hayat, 174) Bunun için ilim, akıl ve fen ile bu asrın maddeperestlerine İ'caz-ı Kur'an'ı beyan etmektedir.

Yine asrımızda tarikat büyükleri, maneviyat erleri susturulmuş ve susmuşlardır. İslam'ın yüceliğini müdafaa ve muhafaza yalnız Bediüzzaman ve Kur'an tefsiri Risale-i Nur ve onun has ve halis şakirtlerine kalmıştır. Onlar da bunu bihakkın yapmışlardır. Tarikat da vazifesini asrın idrakine uygun Kur'an dersi veren, akıl ve ilim ve fen ve kalbi birleştirerek ruh terbiyesini, cadde-i kübra-i Kur'aniye ve "Ehl-i Sünnet ve'l - Cemaat" dairesinde veren Bediüzzaman Said Nursi ve Risale-i Nurlara devretmişlerdir.

Böylece 12 hak tarikat, Risale-i Nur şeklinde tezahür etmişlerdir.

Bundan dolayı:

Bediüzzaman der ki:

“Risale-i Nur dairesi yakınında bulunan ehl-i ilim ve ehl-i tarikat ve sofimeşreb zatlar, onun cereyanına girmek ve ilim ve tarikattan gelen eski sermayeleri ile ona kuvvet vermek, genişlemesine çalışmak lazımdır.” (Kastamonu Lahikası, 88)

Peygamberimiz (SAV)’den önce kahinlik, gaipten haber verme ve belagat hat safhadaydı. Kur’an onlara galebe edip, susturdu. O devir kapandı. Hz. Musa (ASM) zamanında sihir ön plandaydı. Musa (ASM) asasıyla onlara galebe ederek susturdu, o devir de kapandı. 20. Asrın maddeperest, akli, ilmi ve maddiyatı öne çıkararak dünyasında elbette Kur’an’ı mucizü’l beyanın akli, ilim ve fenni yönünü nazara vererek cihad eden Risale-i Nurlar hükmedecek. Cihad-ı diniye ve hizmet-i imaniye **Risale-i Nur** ile olacaktır. Bundan gafil olmak gafletin ta kendisidir. Ondandır istifade etmemek ise ahmaklıktır.

RİSALE-İ NURDA KERAMET

Risale-i Nurda keramet ilimdir ve edebidir; belagat iledir. Çünkü o, Kur’an’ın ayinesidir. Kur’an’ın i’caz-ı Risale-i Nurlarda ilmî keramet olarak tecelli etmiştir. Bunu bu yönüyle de Kur’an’ın manevi mucizesidir.

Risale-i Nurlar der ki:

“Keramet, iman ve istikamet kendisidir. Kerameti şahıslarda değil, şahs-ı manevide, imanda, ibadette ve ihlasta arayınız. Velayetin kerameti olduğu gibi niyet-i halisenin dahi kerameti vardır. Samimiyetin dahi kerameti vardır. Bahusus, lillah için olan bir uhuvvet dairesindeki kardeşlerin içinde ciddi, samimi tesanüdün çok kerametleri olabilir. Hatta öyle bir cemaatin şahs-ı manevisi bir veliyy-i kamil hükmüne geçebilir; inayete mazhar olur.” (Barla Lahikası, 15)“İhlas ve sadakatin dahi velayet gibi bir kerameti vardır. Belki bazen daha fevkindedir.” (Barla Lahikası, 139)

Keramet maddileştiği asrımızda ancak bu nevi kerametler hakkaniyetin delili olur ve ehl-i hakikati tatmin edebilir.

SONUÇ

Tasavvufun amacı, tahkiki imanı elde etmek için imanda terakki etmektir. Taklit köyünden seyri süluk ile tahkik şehrine ulaşmaktır. Tasavvufun nihayeti bazılarına göre murakabe; bazılarına göre “vahdet-i vücud” bazılarına göre ise “Tefekkür”dür. İmam-ı Rabbani müceddid-i elf-i sani ise “amel ve ihlastır” demiştir. Şeriatı da “İman, ihlas ve amel” olarak ele alır.

Şeriat temel, asıl ve esastır. Tarikat, hakikat ve marifet ise şeriatın yaşanması, anlaşılması ve hayata geçirilmesidir. İmandan sonra önemli olan “amel”dir. İnancın gereğini yapmaktır. Çünkü iki rekât namaz kılmak iki gün namazın fayda ve faziletinden bahsetmekten daha iyidir.

Amel de emr-i ilahiye ve sünnet-i seniyyeye uygun olduğu takdirde rıza-i ilahiyeye medar olur. Sırf emr-i ilahi ve sünnet-i nebevi olduğu için ifa edilirse ihlaslı olur.

Ahir zamanda dünya güzelleşir, cazibesi artar ve nefisler hayat-ı dünyeviye meftun olurlar. İnsanlar kendilerini cazibedar günahlardan koruyamadıkları için şahsi kemalat zorlaşır. Şahsı maneviyeyi temsil eden cemaat ve cemiyet ön plana çıkar. Kişi ancak bir cemaatin şahs-ı manevisine istinad ile kendisini koruyabilir.

Tarikatlar da şahs-ı kemalata dayandığı için fonksiyonunu yitirir. Zaman kalbi olan hissiyattan ziyade akli ve ilmî olan maddeye yönelir. Bu durumda iman ancak aklın kabulü ve iknasından sonra kalbe yerleşir. İlmi ve akli gayretin sonucu kalpte kökleşir. Çünkü zaman akla ve ilme daha çok önem verir.

Ahir zamanda gelecek olan Mehdi'nin hizmeti de tarikat şeklinde değil, akıl, ilim ve fenne dayanan "Tahkiki iman"ı ders veren "Hakikat mesleği" şeklinde tezahür eder. Zaman cemaat zamanı olur. Şahıs hiçtir: "Şahs-ı manevi" ön plana çıkar. Mehdi, sahabe mesleğini açar. "Asr-ı saadet" modelini getirir. Peygamberimiz (SAV) sahabelere "İman dersi" verdiği gibi o da tahkiki iman dersi verir. Her yönüyle Peygamber'in sünnetine uyar. Çünkü her şey imana istinad eder. Amel-i salih ise iman ağacının meyvesidir. Ağaç sağlam ve sıhhatli değil ise, meyvesi de olmaz.

Bediüzzaman der ki:

"Risale-i Nur sünneti peygamberi dairesinde bütün on iki büyük tarikatın hülasasını ders verdiği için ehl-i tarikat kendi tarikat dairesi gibi görüp, Risale-i Nur'dan istifade etmesi lazım ve elzem olduğunu zaman gösterdi." (Emirdađ Lahikası, 297)

M. Ali KAYA